

Міністерство освіти і науки України  
Національний технічний університет  
«Дніпровська політехніка»

Кафедра публічного права



«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри публічного права

С.М. Школа

«30» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Проблеми кримінально-правової кваліфікації»

Галузь знань .....	08 Право
Спеціальність .....	081 Право
Рівень вищої освіти .....	третій (освітньо-науковий)
Ступінь .....	доктор філософії
Освітня програма	Право
Статус .....	Вибіркова
Загальний обсяг .....	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік
Термін викладання .....	4 семестр
Мова викладання .....	українська

Викладач: д.ю.н., доцент Фоменко А.Є.

Пролонговано: на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_) «\_\_»\_\_ 20\_\_р.  
(підпис, ПІБ, дата)

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_) «\_\_»\_\_ 20\_\_р.  
(підпис, ПІБ, дата)

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_) «\_\_»\_\_ 20\_\_р.  
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро  
НТУ «ДП»  
2023

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Проблеми кримінально-правової кваліфікації» для здобувачів наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. публ. права. – Д. : НТУ «ДП», 2023. – 12 с.

Розробник – проф. Фоменко А.Є.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 081 «Право» (протокол № \_\_\_\_\_ від « \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_).

## ЗМІСТ

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ .....	4
4. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
5. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ .....	5
5.1. Шкали.....	6
5.2. Засоби та процедури .....	6
5.3. Критерії .....	7
6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ .....	10
7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	10

## 1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Мета дисципліни** – сформувати у майбутніх фахівців комплексне уявлення про теоретичні та практичні проблеми кримінально-правової кваліфікації, виробити вміння тлумачення кримінального закону і правильної кваліфікації.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

## 2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
шифр ДРН	зміст
ДРН1	Визначати поняття, зміст, види та значення кримінально-правової кваліфікації
ДРН2	Кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти для кримінально-правової кваліфікації кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи
ДРН3	Кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти для кримінально-правової кваліфікації кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності
ДРН4	Кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти для кримінально-правової кваліфікації кримінальних правопорушень проти власності
ДРН5	Кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти для кримінально-правової кваліфікації кримінальних правопорушень у сфері охорони довкілля
ДРН6	Кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти для кримінально-правової кваліфікації кримінальних правопорушень проти порядку використання землі, її надр, води й атмосферного повітря
ДРН7	Вміти відмежовувати кримінальні правопорушення проти довкілля від суміжних кримінально караних посягань

## 3. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	70	21	49	-	-	-	-
практичні	50	14	36	-	-	-	-
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	35	85	-	-	-	-

#### 4. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
<b>ЛЕКЦІЇ</b>		<b>70</b>
ДРН <sub>1</sub>	<b>1. Загальна характеристика основних проблемних питань кваліфікації кримінальних правопорушень.</b>	20
	1.1. Поняття, зміст, види та значення кримінально-правової кваліфікації.	
	1.2. Склад кримінального правопорушення та кваліфікація діянь.	
	1.3. Правила кримінально-правової кваліфікації.	
ДРН <sub>2-7</sub>	<b>2. Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації кримінальних правопорушень проти життя, здоров'я, волі, честі, гідності, статевої свободи та статевої недоторканності особи.</b>	25
	2.1. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.	
	2.2. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи.	
	2.3. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності особи.	
ДРН <sub>2-7</sub>	<b>3. Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації кримінальних правопорушень проти довкілля.</b>	25
	3.1. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти екологічної безпеки.	
	3.2. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти порядку використання землі, її надр, води й атмосферного повітря.	
	3.3. Відмежування кримінальних правопорушень проти довкілля від суміжних кримінально караних посягань.	
<b>ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ</b>		<b>50</b>
ДРН <sub>1</sub>	1. Загальна характеристика основних проблемних питань кваліфікації кримінальних правопорушень	15
ДРН <sub>2-7</sub>	2. Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації кримінальних правопорушень проти життя, здоров'я, волі, честі, гідності, статевої свободи та статевої недоторканності особи.	20
ДРН <sub>2-7</sub>	3. Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації кримінальних правопорушень проти довкілля.	15
<b>РАЗОМ</b>		<b>120</b>

#### 5. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача вищої освіти за дисципліною.

## 5.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок здобувачів вищої освіти різних закладів.

### *Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «ДП»*

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо здобувач вищої освіти отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

## 5.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності здобувача вищої освіти за вимогами НРК до 8-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувач вищої освіти на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються здобувачам вищої освіти на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

### *Засоби діагностики та процедури оцінювання*

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	усне опитування, бліц-опитування, тестування	підсумкове тестування	визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	індивідуальне завдання з кожної теми	виконання завдань під час практичних занять		

		виконання завдань під час самостійної роботи		підсумкове тестування під час заліку за бажанням здобувача вищої освіти
--	--	--	--	---

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом тестування, усного опитування за кожною темою навчальної дисципліни. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі здобувача вищої освіти шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач вищої освіти під час заліку має право пройти підсумкове тестування, яке містить питання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

### 5.3. Критерії

Реальні результати навчання здобувача вищої освіти ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії здобувача вищої освіти для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де  $a$  – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення;  $m$  – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та результати тестування оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (подано нижче).

#### **Загальні критерії досягнення результатів навчання для 8-го кваліфікаційного рівня за НРК**

	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
<b>Знання</b>		
♦ концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; - критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89

	<b>Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії</b>	<b>Показник оцінки</b>	
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84	
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79	
	Відповідь фрагментарна	70-73	
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення здобувача вищої освіти про об'єкт вивчення	65-69	
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64	
	Рівень знань незадовільний	<60	
<b>Уміння/навички</b>			
<p>♦ спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики;</p> <p>♦ започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності;</p> <p>♦ критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей</p>	Відповідь характеризує уміння/навички:	95-100	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- виявляти проблеми;</li> <li>- формулювати гіпотези;</li> <li>- розв'язувати проблеми;</li> <li>- оновлювати знання;</li> <li>- інтегрувати знання;</li> <li>- провадити інноваційну діяльність;</li> <li>- провадити наукову діяльність</li> </ul>		
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками		90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги		85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог		80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог		74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог		70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком		65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями		60-64
	Рівень умінь незадовільний	<60	
<b>Комунікація</b>			
♦ вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у	Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: <ul style="list-style-type: none"> <li>- правильна;</li> <li>- чиста;</li> <li>- ясна;</li> <li>- точна;</li> <li>- логічна;</li> <li>- виразна;</li> <li>- лаконічна.</li> </ul> Комунікаційна стратегія:	95-100	



	<b>Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії</b>	<b>Показник оцінки</b>
цілому; ♦ використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	- послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції; - використання іноземних мов у професійній діяльності	
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
Рівень комунікації незадовільний	<60	
<b><i>Відповідальність і автономія</i></b>		
♦ демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності; ♦ здатність до	Відмінне володіння компетенціями: - використання принципів та методів організації діяльності команди; - ефективний розподіл повноважень в структурі команди; - підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); - стресовитривалість; - саморегуляція; - трудова активність в екстремальних ситуаціях; - високий рівень особистого ставлення до справи; - володіння всіма видами навчальної діяльності; - належний рівень фундаментальних знань; - належний рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок	95-100
	Упевнене володіння компетенціями автономії та	90-94

	<b>Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії</b>	<b>Показник оцінки</b>
безперервного саморозвитку та самовдосконалення	відповідальності з незначними хибами	
	Добре володіння компетенціями автономії та відповідальності (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями автономії та відповідальності (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями автономії та відповідальності (не реалізовано чотири вимоги)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями автономії та відповідальності (не реалізовано п'ять вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями автономії та відповідальності (не реалізовано шість вимог)	65-69
	Задовільне володіння компетенціями автономії та відповідальності (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень автономії та відповідальності незадовільний	<60

## **6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

1. Технічні засоби навчання.
2. Дистанційна платформа Moodle.

## **7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ**

1. Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. / за заг. ред В.В. Топчія; наук. ред. В.І. Антипова. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 896 с.
2. *Андрейцев В.І.* Екологічне право і законодавство суверенної України : проблеми реалізації державної екологічної політики. Д. : Національний гірничий університет, 2011. 373 с.
3. *Антипов В.В.* Порухення правил охорони або використання надр / В. В. Антипов // Право та управління: електронне наукове видання / Національний університет державної податкової служби України; гол. ред.: П.В. Мельник. 2012. № 1. с.15-27.
4. *Брич Л. П.* Теорія розмежування складів злочинів : монографія / Л. П. Брич. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. 712 с
5. *Гавриш С.Б.* Кримінально-правова охорона довкілля в Україні (проблеми теорії, застосування і розвитку кримінального законодавства) : монографія / С. Б. Гавриш. К., 2002. 636 с.
6. *Джужа О.М.* Запобігання злочинам, пов'язаним із сексуальним насильством: Монографія / КНУВС / О.М. Джужа. К., 2009. 239 с
7. *Дудоров О.О.* Кримінально-правова характеристика злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи: Науковопрактичний посібник / МВС України / О.О. Дудоров. Луганськ, 2011. 351 с.
8. Кваліфікація злочинів: [навч. посіб.] / За ред. О.О. Дудорова, Є.О. Письменського. К. : Істина, 2010. 430 с.

9. Кримінальна відповідальність за вчинення злочинів проти життя та здоров'я особи: проблеми кваліфікації та відмежування від суміжних складів злочинів [Текст] : наук. - практ. посібник / А.О. Данилевський, Г.Є. Болдарь ; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ. ім. Е.О. Дідоренка. Луганськ : РВВ ЛДУВС, 2011. 152 с.

10. *Навроцький В.О.* Основи кримінально-правової кваліфікації. К.: Юрінком Інтер, 2009. 512 с.

11. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д.С. Азаров, В.К. Грищук, А.В. Савченко [та ін.]. К.: Юрінком Інтер, 2016. 1064 с

12. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – 9-те видання, переробл. та доповн. К. : Юридична думка, 2012. 1316 с

13. *Присяжний В.М.* Кримінальна відповідальність за забруднення, засмічення та виснаження водних об'єктів : наукова монографія / В.М. Присяжний. К. : Нац. акад. управління. 2004. 229 с.

14. Проблеми кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. / М.Г. Арманов, О.О. Книженко, Н.М. Яриш та ін. К.: Національна академія прокуратури України, 2017. 392 с.

15. Теорія кримінально-правової кваліфікації як феномен української кримінально-правової доктрини: тези доповідей та повідомлень учасників науково-практичної конференції, 16 січня 2016 р., м. Львів. К.: Видавничий дім «АртЕк», 2016. 236 с.

Навчальне видання

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни  
**«Проблеми кримінально-правової кваліфікації»**  
для здобувачів наукового ступеню доктора філософії  
за спеціальністю 081 «Право»

Розробник: **проф. Фоменко Андрій Євгенович**

У редакції автора

Підготовлено до виходу в світ  
у Національному технічному університеті  
«Дніпровська політехніка».  
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842  
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19